Wijziging aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

Gelet op de artikelen 3, tweede lid, en 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op artikel 2.44, eerste lid, van de Omgevingswet;

Besluit:

Artikel I

Het besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van 27 oktober 2010, houdende aanwijzing van het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan (Stcrt. 2010, 4458), wordt als volgt gewijzigd:

1. De begrenzingen van het Habitatrichtlijngebied Vlakte van de Raan en het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan worden vervangen door de geometrische begrenzing als aangegeven in de “Bijlage Gebiedsbegrenzingen” van de geconsolideerde versie van het aanwijzingsbesluit voor Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan zoals opgenomen in de bijlage “Bijlage bij de artikelen I en II van het wijzigingsbesluit”.
2. De nota van toelichting wordt vervangen door de nota van toelichting van de geconsolideerde versie van het aanwijzingsbesluit voor Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan zoals opgenomen in de bijlage “Bijlage bij de artikelen I en II van het wijzigingsbesluit”.

Artikel II

Het aanwijzingsbesluit voor het Habitatrichtlijngebied Vlakte van de Raan en het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan zoals gewijzigd door dit wijzigingsbesluit wordt geconsolideerd en de nieuwe tekst vastgesteld zoals weergegeven in de bijlage “Bijlage bij de artikelen I en II van het wijzigingsbesluit”.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking een dag na publicatie.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

Namens deze,

De directeur Visserij en Grote Wateren, drs. P.P. Mertens

Plaats: ’s-Gravenhage

Datum:

Tegen dit besluit kan degene wiens belang daarbij rechtstreeks is betrokken, binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is gepubliceerd in de Staatscourant een gemotiveerd bezwaarschrift indienen

bij de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, t.a.v. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, t.a.v. de afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE, Zwolle.

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en moet ten minste de volgende elementen bevatten:

a) de naam en het adres van de indiener;

b) de dagtekening;

c) een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is, en

d) de gronden van bezwaar.

Meer informatie over Natura 2000 en gerelateerde onderwerpen vindt u op de website https://www.rijksoverheid.nl/natura2000. Voor vragen over Natura 2000 kunt u op werkdagen van 8.30 uur tot 16.30 uur contact opnemen met het klantcontactcentrum van RVO, telefoon 088 - 042 42 42 (lokaal tarief).

Bijlage bij de artikelen I en II van het wijzigingsbesluit

Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan

Artikel 1 Aanwijzing Vlakte van de Raan - Habitatrichtlijngebied

1.

Als speciale beschermingszone als bedoeld in artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen, overeenkomstig de in de bijlage Gebiedsbegrenzingen bij dit besluit aangegeven geometrische begrenzing, het **Habitatrichtlijngebied Vlakte van de Raan.**

2.

De speciale beschermingszone wordt aangewezen voor het volgende natuurlijke habitattype opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG:

H1110	Permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbanken

3.

De speciale beschermingszone wordt aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG:

H1095	Zeeprik (*Petromyzon marinus*)
H1099	Rivierprik (*Lampetra fluviatilis*)
H1103	Fint (*Alosa fallax*)

H1351 Bruinvis (*Phocoena phocoena*)

H1364 Grijze zeehond (*Halichoerus grypus*)

H1365 Gewone zeehond (*Phoca vitulina*)

Artikel 2 Aanwijzing Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan

1.

Deze aanwijzing gaat vergezeld van een nota van toelichting met bijlagen, die integraal deel uitmaakt van deze aanwijzing.

2.

De in artikel 1 genoemde speciale beschermingszone vormt het Natura 2000-gebied **Vlakte van de Raan**.

Artikel 3 Exclaveringsformule

1.

Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 van de nota van toelichting wordt afgeweken. Hiervoor gelden de peildata, genoemd in paragraaf 3.3 van de nota van toelichting.

2.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt verstaan onder:

a. bebouwing: één of meer gebouwen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
b. bouwwerk: constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal die direct of indirect met de grond is verbonden of direct of indirect steun vindt in of op de grond, ook mijnbouwinstallaties[1], zoals installaties ten behoeve van olie- en gaswinning (inclusief pijpleidingen), vallen onder de definitie van een bouwwerk;
c. gebouw: bouwwerk dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;
d. erven: onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen;
e. tuinen: in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen, beplant met siergewassen en gazons, of in gebruik als moestuin, die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving en veelal, omheind zijn door middel van een afrastering, schutting, muur of haag of geheel of gedeeltelijk zijn omgeven door een sloot;
f. verhardingen: kunstmatige verhardingen zoals verharde wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooiingen met inbegrip van in wegen liggende bruggen en duikers en de tot wegen behorende paden en bermen of zijkanten;
g. hoofdspoorweg: op grond van artikel 2 van de spoorwegwet als hoofdspoorweg aangewezen spoorweg. Voor de begrenzing langs hoofdspoorwegen geldt artikel 3.5 van het omgevingsbesluit (beperkingengebied hoofdspoorweginfrastructuur).

[1] Mijnbouwinstallatie: een mijnbouwwerk dat verankerd is in of aanwezig is boven de bodem van een oppervlaktewater. Wet van 31 oktober 2002, houdende regels met betrekking tot het onderzoek naar en het winnen van delfstoffen en met betrekking tot met de mijnbouw verwante activiteiten (Mijnbouwwet).

Artikel 4 Instandhoudingsdoelstellingen Habitatrichtlijn: habitattypen en soorten

1.

De instandhoudingsdoelstellingen van de natuurlijke habitattypen, bedoeld in artikel 3.58, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, worden vastgesteld in paragraaf 5.3 van de nota van toelichting.

2.

De instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten, bedoeld in artikel 3.58, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, worden vastgesteld in paragraaf 5.4 van de nota van toelichting.

Bijlage Nota van toelichting

1. INLEIDING

Het gebied Vlakte van de Raan is aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (hierna Habitatrichtlijn). Deze speciale beschermingszone vormt het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan. Het besluit bevat de begrenzing en de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied.

Artikel 1 van het besluit regelt de aanwijzing van het gebied onder de Habitatrichtlijn en refereert voor de begrenzing van dit gebied naar de bijlage Gebiedsbegrenzingen. Daarnaast worden de habitattypen en habitatrichtlijnsoorten opgesomd waarvoor het gebied van belang is en waarvoor het wordt geacht te zijn aangewezen.

Artikel 2 van het besluit introduceert de nota van toelichting en benadrukt dat het besluit niet te lezen is zonder de nota van toelichting. Daarnaast wordt in dit deel van het besluit het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan gevormd uit het Habitatrichtlijngebied.

Artikel 3 van het besluit regelt de uitgezonderde delen van het in artikel 1 aangewezen gebied.

Artikel 4 van het besluit bepaalt dat er voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen verwezenlijkt dienen te worden. De doelstelling van artikel 4 heeft betrekking op de in artikel 1 opgesomde soorten en habitattypen. De soorten en habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld, zijn geselecteerd aan de hand van de criteria die destijds zijn gebruikt bij de aanmelding van de Habitatrichtlijngebieden in 2008.

In hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting wordt de aanwijzing onder de Habitatrichtlijn kort toegelicht.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een gebiedsbeschrijving gegeven en wordt ingegaan op eventuele grenswijzigingen die zijn doorgevoerd nadat het gebied bij de Europese Commissie is aangemeld. Tevens wordt in hoofdstuk 3 de bij dit besluit behorende begrenzing toegelicht.

In hoofdstuk 4 wordt een opsomming gegeven van habitattypen en soorten waaraan het gebied zijn betekenis ontleent.

In hoofdstuk 5 worden de algemene instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd en worden de specifieke instandhoudingsdoelstellingen, genoemd in artikel 4, nader toegelicht. Er wordt aangegeven in welke richting de instandhoudingsdoelstelling zich zal moeten ontwikkelen. "

Bij de nota van toelichting is een bijlage A gevoegd met illustraties van grenswijzigingen indien van toepassing; die illustraties laten zien welke terreindelen na de eerste aanwijzing zijn vervallen of zijn

toegevoegd als onderdeel van de speciale beschermingszone in de zin van de Habitatrichtlijn. Anders dan de andere bijlage bij de toelichting maakt bijlage A geen integraal onderdeel uit van dit besluit, aangezien er sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet enkel nog rechten worden verleend aan de geometrische begrenzing. Bijlage B omvat (indien van toepassing) een nadere onderbouwing van de wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de selectie als Habitatrichtlijngebied en van de toewijzing van en wijzigingen in de instandhoudingsdoelstellingen.

2. AANWIJZING HABITATRICHTLIJN

Artikel 1 van dit besluit voorziet in de aanwijzing van het gebied Vlakte van de Raan als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (verder aangeduid als "Habitatrichtlijngebied"). Het gebied is in december 2008 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn, waarna het gebied in december 2009 door de Europese Commissie onder de naam "Vlakte van de Raan" en onder nummer NL2008003 is geplaatst op de (bijgewerkte) lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Op 2 februari 2010 is deze lijst gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie (2010/43/EU).

Dit Habitatrichtlijngebied wordt sinds het Natura 2000-aanwijzingsbesluit van 27 december 2010 aangeduid als Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan (landelijk gebiedsnummer 163).

Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrichtlijn en onder de Vogelrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen en leefgebieden van Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijnsoorten in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomend geval, herstellen. De instandhoudingsdoelstellingen (artikel 4 en hoofdstuk 5) en de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 doelendocument (2006)[2]. Dit document geeft het beleidskader weer van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen en de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en (vogel)soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 profielendocument (2008)[3].

Het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan ligt in de provincie Zeeland en behoort deels tot het grondgebied van de gemeente Vlissingen.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het gebied Vlakte van de Raan is onderdeel van het ondiepe zeegedeelte van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse Delta. Het gebied is gelegen in de monding van het Schelde-estuarium, op de overgang van het estuarium naar de volle zee. De Vlakte van de Raan wordt gekenmerkt door permanent met zeewater overstroomde zandbanken die maximaal 20 meter diep liggen.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Vlakte van de Raan is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen (zie paragaaf 4.4). Dit is inclusief gebiedsdelen die van mindere kwaliteit zijn. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren, alsmede gebiedsdelen die noodzakelijk worden geacht om de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten in stand te houden en te herstellen.

[2] Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 doelendocument. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
[3] Ministerie van LNV (2008): Natura 2000 profielendocument. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houden met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna[4].

3.3 Geometrische begrenzing en oppervlakte

De geometrische begrenzing van het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan is weergegeven in de bij dit besluit behorende bijlage Gebiedsbegrenzingen. Het gebied bestaat uit het kustwater van de Noordzee. Het gebied is met rechte lijnen begrensd en sluit naadloos aan bij Natura 2000-gebieden Westerschelde & Saeftinghe, Voordelta en de landsgrens tussen Nederland en België. Zeewaarts is het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan begrensd op de doorgaande NAP -20 meter dieptelijn.

Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van ca. 17.600 ha[5].

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden geldt de volgende exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, tuinen, erven, verharding en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in deze paragraaf wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de definities (voor zovervan toepassing in het onderhavige gebied) zoals die omschreven zijn in artikel 3. Daar waar de geometrische begrenzing en de exclaveringsformule niet overeenstemmen, is de exclaveringsformule doorslaggevend.

Voor de toepassing van de begrenzing en de exclaveringsformule van artikel 3 gelden er peildata:

- 22 december 2009 voor de gebiedsdelen die geplaatst zijn op de eerste lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio[6].

De begrenzingen van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) zijn als volgt (2008):

- De oostelijke grens is gelijk aan de zeewaartse grens van Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe.
- De westelijke, zeewaartse grens ligt op de doorgaande NAP -20 meter dieptelijn.
- De noordelijke grens is gelijk aan de zuidelijke grens van Natura 2000-gebied Voordelta.
- De zuidelijke grens wordt gevormd door de landsgrens tussen Nederland en België.

Het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is verkleind (2010):

- In afwijking van de aanmelding ligt de oostelijke grens op de grens van de territoriale zee van Nederland zoals bedoeld en gedefinieerd in de Wet houdende vaststelling van de grenzen van de territoriale zee van Nederland (Stb. 1985, 129)[7]. Dit betekent dat de grens wordt gevormd door de lijn tussen het snijpunt van de Nederlands-Belgische landgrens met de laagwaterlijn en het licht Molenhoofd op de kust van Walcheren. (-963 ha)

[4] Hof van Justitie EG, 7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 16 en 25.
5 De berekening van de oppervlakte heeft plaatsgevonden in het Europees Terrestrisch Referentiesysteem ETRS89/LAEA Europe.

[6] Europese Commissie, 2010. BESLUIT VAN DE COMMISSIE van 22 december 2009 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, van een derde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (2010/43/EU)
[7] Basislijn zoals bedoeld in artikel 2, lid 2, onderdeel a van genoemde wet.

4. NATURA 2000-WAARDEN

4.1 Inleiding

In artikel 1 is een opsomming gegeven van de waarden waaraan het gebied zijn betekenis als Habitatrichtlijngebied ontleent. Wat betreft de aanwijzing als Habitatrichtlijngebied wordt in paragrafen 4.2.1 en 4.2.2 een lijst gegeven van de habitattypen (met vermelding van de aanwezige subtypen) en soorten waarvoor het gebied is aangewezen[8]. Op alle vermelde habitattypen en soorten is een instandhoudingsdoelstelling van toepassing (zie artikel 4 en hoofdstuk 5).

Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 vermeld welke selectiecriteria op het Habitatrichtlijngebied van toepassing zijn en wordt onderbouwd waarom het gebied als Habitatrichtlijngebied is geselecteerd. Van elk Natura 2000-waarde waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet, wordt in bijlage B.2 in tekst en/of tabelvorm de betekenis (relatieve bijdrage) van het gebied afgezet tegen de betekenis van de andere Habitatrichtlijngebieden die aan de selectiecriteria voldoen. Ten slotte beschrijft paragraaf 4.4 de verspreiding van habitattypen en soorten binnen het gebied, ter onderbouwing van de gevolgde gebiedsbegrenzing.

4.2 Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen

4.2.1 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I[9])

Het gebied is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitats opgenomen in bijlage I van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een bijdrage levert aan de instandhouding op landelijk niveau. Ten behoeve van de nationale uitwerking van de Habitatrichtlijn is een deel van de habitattypen verdeeld in subtypen, vanwege de zeer ruime variatie in fysieke omstandigheden en soortensamenstelling. De namen van de habitattypen en daarvan afgeleide subtypen zullen verder met hun verkorte namen worden aangeduid. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2008) en/of het ontwerpbesluit (2010) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze nota van toelichting.

H1110 Permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbanken
Verkorte naam Permanent overstroomde zandbanken
betreft het subtype:
H1110B Permanent overstroomde zandbanken (***Noordzee-kustzone***)

4.2.2 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II[10])

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een wezenlijke functie in de levenscyclus vervult. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de instandhouding op landelijk niveau. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2008) en/of het ontwerpbesluit (2010) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze nota van toelichting.

H1095 Zeeprik (*Petromyzon marinus*)
H1099 Rivierprik (*Lampetra fluviatilis*)

[8] Prioritaire habitattypen en habitatsoorten zijn in bijlagen I en II van de Habitatrichtlijn en in dit besluit aangeduid met een sterretje *.
[9] Bijlagen I en II laatstelijk aangepast op 20 november 2006, Richtlijn 2006/105/EG, PbEG L 363, 20.12.2006, p. 368-405 (zie ook rectificatie PbEG L 80, 21.3.2007, p. 15).
[10] Bijlagen I en II laatstelijk aangepast op 20 november 2006, Richtlijn 2006/105/EG, PbEG L 363, 20.12.2006, p. 368-405 (zie ook rectificatie PbEG L 80, 21.3.2007, p. 15).

H1103 Fint (*Alosa fallax*)
H1351 Bruinvis (*Phocoena phocoena*)
H1364 Grijze zeehond (*Halichoerus grypus*)
H1365 Gewone zeehond (*Phoca vitulina*)

4.3 Habitatrichtlijn: waarden waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet

4.3.1 Habitattypen (bijlage I)

De selectie en begrenzing van de mariene gebieden voor habitattypen (bijlage I) is in overeenstemming met de *Guidelines* die door de Europese Commissie zijn opgesteld[11]. Het betreft enkel niet-prioritaire habitattypen[12]. Verdeling in subtypen ten behoeve van de selectie is alleen toegepast indien de subtypen een verschillende verspreiding hebben en de beschikbare gegevens verdeling in subtypen toelaten. De betekenis van het gebied voor een habitattype of subtype is afgemeten aan de aanwezige oppervlakte en zo nodig ook de representativiteit van dat habitattype. Vervolgens is voor de begrenzing rekening gehouden met grensoverschrijding. In de onderstaande tabel zijn de habitattypen vermeld die bij de aanmelding hebben geleid tot selectie van het gebied (zie ook bijlage B.2).

Habitat-type	**X[a]**	**Y[b]**	**Landelijke oppervlakte[c]**	**Oppervlakte in Vlakte van de Raan[d]**	**Oppervlakte in Yde gebied[e]**	**Selectie bij aanmelding**
H1110B	3	4	ca. 590.000	B1 (2-6%)	B1 (2-6%)	ja

(a) Aantal gebieden dat maximaal voor dit habitattype kan worden geselecteerd volgens het criterium:

"behorend tot de X belangrijkste gebieden" voor het betreffende habitattype.

(b) Aantal gebieden dat op grond van het onder (a) genoemde selectiecriterium voor het habitattype is geselecteerd (Y < X indien er minder dan X gebieden zijn waarin het habitattype is vastgesteld of voorkomt in differentiërende omvang).

(c) Geschatte landelijke oppervlakte van het (subtype van het) habitattype in hectaren.

(d) Oppervlakte in het onderhavige gebied, uitgedrukt als percentage van de landelijke oppervlakte. (Niet ingevuld indien gebied niet één van de X belangrijkste gebieden is.)

(e) Oppervlakte van het habitattype in het, in rangorde van aflopende betekenis, Yde belangrijkste gebied (niet ingevuld indien niet van belang voor de bepaling van de relatieve betekenis van het gebied, wanneer representativiteit in plaats van oppervlakte doorslaggevend was).

[11] European Commission, 2007. Guidelines for the establishment of the Natura 2000 network in the marine environment. Application of the Habitats and Birds Directives.
[12] Prioritaire habitattypen en habitatsoorten zijn in bijlagen I en II van de Habitatrichtlijn en in dit besluit aangeduid met een sterretje *.

4.3.2 Soorten (bijlage II)

De selectie en begrenzing van de mariene gebieden voor soorten (bijlage II) is in overeenstemming met de *Guidelines* die door de Europese Commissie zijn opgesteld[13]. Het betreft enkel niet-prioritaire soorten[14]. Voor verspreid over de Nederlandse Noordzee voorkomende soorten, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd welke voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd. De betekenis van het gebied is afgemeten aan de omvang van de aanwezige populatie. Vervolgens zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding.

Op grond van de huidige gegevens over en omstandigheden in het gebied Vlakte van de Raan zijn er geen soorten van bijlage II waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet.

4.4 Verspreiding habitattypen en soorten in het Habitatrichtlijngebied

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Vlakte van de Raan is bepaald aan de hand van de ligging van habitattypen en leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Het open zeegebied van Vlakte van de Raan bestaat geheel uit subtype *Noordzee-kustzone* van habitattype permanent overstroomde zandbanken (H1110B).

In het Deltagebied worden het hele jaar bruinvissen (H1351) in kleine aantallen waargenomen. In de lente (maart – mei) worden gewoonlijk wat meer dieren waargenomen dan in de rest van het jaar. Mogelijk gebruiken de grijze zeehond (H1364) en gewone zeehond (H1365) het gebied om te foerageren. De zeeprik (H1095), rivierprik (H1099) en fint (H1103) worden beperkt aangetroffen. Naar verwachting gebruiken deze soorten het gebied op doortocht van en naar paai- en opgroeigebieden.

5. INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

5.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip “instandhouding” wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat […] of van een soort […] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”.

Deze bepaling is in artikel 3.58, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitattype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau. Voor zover van toepassing is daarbij aangegeven welke habitattypen en/of (vogel)soorten ten koste mogen gaan van andere habitattypen

[13] European Commission, 2007. Guidelines for the establishment of the Natura 2000 network in the marine environment. Application of the Habitats and Birds Directives.
[14] Prioritaire habitattypen en habitatsoorten zijn in bijlagen I en II van de Habitatrichtlijn en in dit besluit aangeduid met een sterretje *.

en (vogel)soorten. Bij broedvogelsoorten met een regionale doelstelling is in de toelichting aangegeven wat in een bepaalde periode de minimale en maximale bijdrage van het betreffende gebied aan het regionale doelniveau is geweest.

Niet alle instandhoudingsdoelstellingen zijn in dit aanwijzingsbesluit gekwantificeerd (daarvoor moet een habitatkaart of beheerplan worden geraadpleegd). In die gevallen is het voor het bepalen van wat in de instandhoudingsdoelstellingen onder “behoud' dan wel “uitbreiding” of “verbetering” moet worden verstaan belangrijk te weten wat de referentiesituatie (of “nulsituatie”) is waarmee deze termen moeten worden vergeleken. Dat is eveneens van belang voor het handhaven van het verslechteringsverbod. De situatie ten tijde van het publiceren van een Natura 2000-aanwijzingsbesluit is bepalend voor wat onder “behoud” moet worden verstaan en vanaf welk niveau “uitbreiding” en “verbetering” nagestreefd moet worden. De instandhoudingsdoelstellingen die niet geconcretiseerd zijn moeten dus zó begrepen worden, dat het behoudsniveau van de habitattypen en soorten betrekking heeft op oppervlakte en kwaliteit, respectievelijk omvang en kwaliteit leefgebied en omvang populatie, zoals aanwezig op de datum van aanwijzen als Natura 2000-gebied. Dit is tevens het niveau van waaraf “uitbreiding” en “verbetering” nagestreefd moet worden

Voor een habitattype wordt de verdeling gemaakt in oppervlakte en kwaliteit, zodat de aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een habitattype altijd in de vorm van “behoud” of “uitbreiding” van de oppervlakte en van “behoud” of “verbetering” van de kwaliteit wordt gegeven. Voor soorten is het leefgebied medebepalend en geldt een verdeling in omvang en kwaliteit van het leefgebied. De aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een soort, waarvan het populatiedoel niet is geconcretiseerd met een getal, is altijd in de vorm van “behoud” of “uitbreiding” van de omvang van het leefgebied en van “behoud” of “verbetering” van de kwaliteit van het leefgebied voor “behoud” of “uitbreiding” van de populatie. De aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een vogelrichtlijnsoort waarbij het populatiedoel is geconcretiseerd met een getal is het doel in de vorm van “behoud” of “uitbreiding” van de omvang van het leefgebied en van “behoud” of “verbetering” van de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor een geconcretiseerde populatieomvang. In deze formulering wordt er met de woorden “voor” of “met een draagkracht voor” een koppeling aangebracht tussen de doelcomponent leefgebied en de doelcomponent populatie. Dat heeft zijn oorzaak in het feit dat maatregelen in de regel aangrijpen op het leefgebied van de soort en niet op de soort zelf (het directe effect op het leefgebied werkt via het leefgebied indirect door op de soort). Dat laat echter onverlet dat ook de populatieomvang tot de instandhoudingsdoelstelling behoort en niet slechts van ondergeschikt of indicatief belang is.

Voor zover van toepassing is daarbij aangegeven welke habitattypen en/of (vogel)soorten ten koste mogen gaan van andere habitattypen en (vogel)soorten. Bij broedvogelsoorten met een regionale doelstelling is in de toelichting aangegeven wat in een bepaalde periode de minimale en maximale bijdrage van het betreffende gebied aan het regionale doelniveau is geweest.

In bijlage B.3 van deze nota van toelichting is een overzicht opgenomen van alle gebiedsdoelstellingen per habitattype en per soort.

Voor de Natura 2000-gebieden zullen in beheerplannen instandhoudingsmaatregelen worden uitgewerkt die beantwoorden aan de gebiedsspecifieke ecologische vereisten van de betrokken natuurlijke habitats en (vogel)soorten.

5.2 Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.3 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I)

H1110	**Permanent overstroomde zandbanken**
Doel	Behoud oppervlakte en kwaliteit permanent overstroomde zandbanken, *Noordzee-kustzone* (subtype B).
Toelichting	Het subtype permanent overstroomde zandbanken, *Noordzee-kustzone* (subtype B) komt voor in een buitendelta. De kwaliteit van dit subtype verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. Echter, over de staat van instandhouding van het subtype in de Vlakte van de Raan is nauwelijks iets bekend. Ook heeft de Vlakte van de Raan slechts een beperkte bijdrage aan het landelijke areaal van dit subtype. Om deze redenen is de doelstelling op behoud gezet.

5.4 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II)

H1095	**Zeeprik**
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting	De Vlakte van de Raan is als leefgebied voor de zeeprik van belang als doortrekgebied. In dit gebied zijn geen herstelmaatregelen noodzakelijk, omdat de oorzaak van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding niet in dit gebied ligt. Uitbreiding van de populatie kan tot stand komen door elders de zoet-zoutovergangen, trekroute en paai- en opgroeigebieden te verbeteren.

H1099	**Rivierprik**
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting	De Vlakte van de Raan is als leefgebied voor de rivierprik van belang als doortrekgebied. In dit gebied zijn geen herstelmaatregelen noodzakelijk, omdat de oorzaak van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding niet in dit gebied ligt. Uitbreiding van de populatie kan tot stand komen door elders de zoet-zoutovergangen, trekroute en paai- en opgroeigebieden te verbeteren.

H1103 **Fint**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De Vlakte van de Raan is als leefgebied voor de fint vermoedelijk van belang als doortrekgebied. In dit gebied zijn geen herstelmaatregelen noodzakelijk. De populatie is afhankelijk van de ontwikkelingen bovenstrooms van de Nederlandse grens in Vlaanderen.

H1351 **Bruinvis**

Doel Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het belang van de Vlakte van de Raan voor de bruinvis is op basis van de beperkte gegevens over het voorkomen van de soort niet met zekerheid te stellen. De Vlakte van de Raan maakt deel uit van het grote leefgebied van de bruinvis. Voor zover bekend is het gebied niet van betekenis voor een specifieke functie. Vanwege de sterke verspreiding en mobiliteit van de soort in de gehele Noordzee is generieke bescherming meer geëigend dan bescherming in een specifiek gebied.

H1364 **Grijze zeehond**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie

Toelichting De grijze zeehond heeft de gehele Noordzee als leefgebied. Aangezien droogvallende platen ontbreken in de Vlakte van de Raan, heeft het gebied geen functie als voortplantingsgebied.

H1365 **Gewone zeehond**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie

Toelichting De gewone zeehond heeft de gehele Noordzee als leefgebied. Aangezien droogvallende platen ontbreken in de Vlakte van de Raan, heeft het gebied geen functie als voortplantingsgebied.

Bijlage A

Bijlage A is niet van toepassing op dit besluit.

Bijlage B

Nadere onderbouwing van wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de selectie als Habitatrichtlijngebied en van de toewijzing van en wijzigingen in de instandhoudingsdoelstellingen.

B.1 Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2008) en/of het ontwerpbesluit (2010) (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)

- In afwijking van de aanmelding van Vlakte van de Raan als Habitatrichtlijngebied (2008), maar conform het ontwerpbesluit (2010), is het gebied niet aangewezen voor de elft (H1102). Bij aanmelding is, op basis van het onderliggende rapport van Bos *et al.* (2008)[15], de relatieve bijdrage van de Vlakte van de Raan aan de landelijke populatie als C (<2%) gemeld. De elft wordt echter slechts sporadisch aangetroffen bij bemonsteringen. Het is daarom zeer waarschijnlijk dat deze bijdrage verwaarloosbaar (D) is. Voor natuurwaarden die “aanwezig maar verwaarloosbaar” in het gebied voorkomen, hoeft geen instandhoudingsdoelstelling in het aanwijzingsbesluit te worden opgenomen[16]. Ook is onbekend welke functie Habitatrichtlijngebied Vlakte van de Raan heeft voor de soort. Bovendien zal de soort kunnen profiteren van maatregelen voor andere vissoorten zoals de fint. Om deze redenen is besloten de elft als soort te laten vervallen.

B.2 Toepassing selectiecriteria Habitatrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)

In dit onderdeel wordt voor elke Natura 2000-waarde waarvoor het onderhavige gebied aan de selectiecriteria voldoet (zie paragraaf 4.3), een overzicht gegeven van alle daarvoor kwalificerende gebieden. Dit gebeurt zoveel mogelijk in de vorm van een tabel met de gebieden die aan de selectiecriteria voldoen, onder vermelding van de relatieve bijdrage. In het geval van habitattypen betreft dit het actuele aandeel van de landelijke oppervlakte dat in het gebied aanwezig is. Indien kwaliteit een rol heeft gespeeld in de bepaling van de gebiedenselectie voor habitattypen is dit tekstueel toegelicht. In het geval van soorten betreft de relatieve bijdrage het aandeel van de landelijke populatie dat (geregeld) in het gebied aanwezig is. Afhankelijk van de soort wordt dit afgemeten aan getelde aantallen, aantal bezette plekken of kilometerhokken.

Er is gebruik gemaakt van de volgende klasse-indeling:

A1 = 15-30%, A2 = 30-50%, A3 = 50-75% en A4 = >75%

B1 = 2-6% en B2 = 6-15%

C = <2%

- Het gebied is één van de belangrijkste gebieden voor de volgende habitattypen:

H1110B - Permanent overstroomde zandbanken, *Noordzee-kustzone*

[15] Bos, O.G., E.M. Dijkman, J. Cremer, 2008. Gegevens voor aanmelding van mariene Habitatrichtlijngebieden: Doggersbank, Klaverbank, Noordzeekustzone, Vlakte van de Raan. IMARES rapport C081/08. Wageningen IMARES, Texel.

[16] Europese Commissie, 2000. Beheer van „Natura 2000”-gebieden - De bepalingen van artikel 6 van de habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG). Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen 2000, Luxemburg.

Landelijke oppervlakte ca. 590.000 ha			
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Relatieve bijdrage**	**Bronvermelding**
007	Noordzeekustzone	A1 (15-30%)	Topografische kaart
113	Voordelta	B2 (6-15%)	Aanwijzingsbesluit 2008
163	Vlakte van de Raan	B1 (2-6%)	Topografische kaart
122	Westerschelde & Saeftinghe	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2009

Bij de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden in 2003 zijn de drie volgende gebieden voor dit habitattype geselecteerd: Waddenzee (001), Voordelta (113) en Noordzeekustzone (007). In het Natura 2000 doelendocument (2006)[17] is dit habitattype in twee subtypen verdeeld (respectievelijk ***getijdengebied*** en ***Noordzee-kustzone***) om recht te doen aan de ecologische variatie en gelet op het aanzienlijk verschil in ecologische vereisten. Naast het voorkomen in het gebied Noordzeekustzone betreft ook het voorkomen in de Voordelta (naast subtype A) en Westerschelde & Saeftinghe (122) het subtype ***Noordzee-kustzone*** (H1110B).

Bij de aanmelding van de mariene Habitatrichtlijngebieden (2008) zijn in aanvulling op de eerste aanmelding in 2003 de drie volgende gebieden voor habitattype H1110 geselecteerd: Noordzeekustzone II[18], Vlakte van de Raan (163) en Doggersbank (164). Aan Noordzeekustzone II en Vlakte van de Raan is het subtype ***Noordzee-kustzone*** toegekend.

De Noordzeekustzone (007)[19] is het belangrijkste gebied voor subtype B in Nederland: ruim de helft van het aaangewezen areaal van dit subtype ligt in de Noordzeekustzone. Op de tweede plaats komt de Voordelta en op de derde plaats de Vlakte van de Raan. Van de vier gebieden die voor habitattype H1110B zijn geselecteerd heeft gebied Westerschelde & Saeftinghe de kleinste relatieve bijdrage.

B.3 Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen aan Natura 2000-gebieden (artikel 4 en hoofdstuk 5)

Voor zover de hier vermelde gebiedsdoelen en relatieve bijdragen betrekking hebben op de Natura 2000-gebieden die buiten dit aanwijzingsbesluit vallen en waarvan de definitieve besluiten op het moment van vaststelling van het onderhavige besluit nog niet zijn vastgesteld, moeten worden beschouwd als “indicatieve” opgaven en kunnen nog aan verandering onderhevig zijn.

[17] Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 doelendocument. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

[18] Noordzeekustzone II is het apart bij de Europese Commissie aangemelde Habitatrichtlijngebied en betreft de uitbreiding van Habitatrichtlijngebied Noordzeekustzone. Middels het wijzigingsbesluit voor Natura 2000-gebied Noordzeekustzone (007) wordt de uitbreiding onderdeel gemaakt van het in 2009 aangewezen deel van de Noordzeekustzone (007).

[19] In de tabellen en toelichtende tekst van Bijlage B.2 en B.3 van deze nota van toelichting wordt steeds gerefereerd aan Natura 2000-gebied Noordzeekustzone (007). In die gevallen dat in de toelichtende tekst alleen “Noordzeekustzone (007)” of “Noordzeekustzone” vermeld wordt, dus zonder aparte vermelding van “Noordzeekustzone II”, betreft het telkens het uitgebreide Natura 2000-gebied.

In dit onderdeel wordt voor iedere Natura 2000-waarde waarvoor het onderhavige gebied is aangewezen, inzichtelijk gemaakt hoe de landelijke doelstelling[20] is uitgewerkt in de Natura 2000-gebieden. De landelijke doelstellingen vormen een kader voor de formulering van instandhoudingsdoelstellingen op gebiedsniveau. De gebiedsdoelen bij elkaar "opgeteld", eventueel tezamen met een opgave buiten het Natura 2000 netwerk, hebben als som het landelijke doel. Onder iedere tabel wordt de landelijke staat van instandhouding van betreffende habitattype of (vogel)soort vermeld. Indien de landelijke doelstelling van de betreffende waarde afwijkt van wat kan worden verwacht uit de landelijke staat van instandhouding, is dit hier gemotiveerd.

Gebiedsdoelstellingen die afwijken van de landelijke doelstelling, worden ook zoveel mogelijk gemotiveerd. In gevallen waarin motivering ontbreekt, is aanpassing nog in overweging (met name naar aanleiding van zienswijzen) in het kader van het besluit voor het betreffende gebied. In een aparte kolom is van elk gebied de relatieve bijdrage vermeld. Voor een nadere toelichting en de klassenindeling wordt verwezen naar de inleiding van onderdeel 2 van deze bijlage.

B.3.1 Habitatrichtlijn: habitattypen

H1110B – Permanent overstroomde zandbanken, *Noordzee-kustzone* **Landelijke doelstelling: behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit**					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
007	Noordzeekustzone	behoud	verbetering	A1	ontwerpwijzigingsbesluit
113	Voordelta	behoud	behoud	B2	aanwijzingsbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
163	Vlakte van de Raan	behoud	behoud	B1	conform ontwerp

De Habitatrichtlijn heeft tot doel om landelijk een gunstige staat van instandhouding te bereiken voor elk habitattype van bijlage I, inclusief de ruimtelijke diversiteit en spreiding van het habitattype. De ruimtelijke variatie en spreiding van habitattype H1110 heeft in Nederland uitwerking gekregen in de subtyperingen van het habitattype. De landelijke staat van instandhouding van habitattype H1110B is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als respectievelijk "gunstig" en "matig ongunstig". In het Natura 2000 doelendocument (2006)[21] is de landelijke doelstelling "behoud verspreiding, behoud oppervlakte en behoud kwaliteit" opgenomen. Deze landelijke doelstelling is voor het aspect kwaliteit gewijzigd in een verbeteropgave vanwege de landelijk voor dit aspect als "matig ongunstig" beoordeelde staat van instandhouding en het in internationaal verband "zeer grote" relatieve belang van dit habitattype. In het gebied Noordzeekustzone

[20] De landelijke doelomschrijving in deze paragraaf beperkt zich in principe tot behoud/uitbreiding oppervlakte (of omvang leefgebied) en behoud/verbetering kwaliteit (leefgebied), in geval van soorten en vogels aangevuld met het doel voor behoud/uitbreiding populatie. Voor de volledige formulering van de landelijke doelen inclusief toelichting wordt verwezen naar het Natura 2000 doelendocument (2006).
[21] Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 doelendocument. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

(007)[22] is daarom verbetering van de kwaliteit van habitattype H1110B tot doel gesteld. Dit gebied beslaat meer dan de helft van het aangewezen areaal van dit habitattype. Gericht op het voorkomen van de achteruitgang is voor de gebieden Voordelta (113), Vlakte van de Raan (163) en Westerschelde & Saefthinge (122) behoud tot doel gesteld. Met deze benadering wordt een landelijk gunstige staat van instandhouding van het habitattype nagestreefd op een haalbare en betaalbare manier. Nu geldt dat voor alle subtyperingen van habitattype H1110 voor het gebied met de grootste relatieve bijdrage een verbeteropgave voor de kwaliteit van het habitattype wordt gehanteerd. Dit is afdoende voor het in gunstige staat van instandhouding brengen van het habitattype, inclusief de ruimtelijke diversiteit.

B.3.2 Habitatrichtlijn: soorten

H1095 – Zeeprik **Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied ten behoeve van uitbreiding populatie**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Relatieve bijdrage[a]**	**Besluit**
001	Waddenzee	behoud	behoud	uitbreiding	B	aanwijzingsbesluit
007	Noordzeekustzone	behoud	behoud	uitbreiding	B	aanwijzingsbesluit
067	Gelderse Poort	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	A	ontwerpbesluit
068	Uiterwaarden Waal	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	A[b]	ontwerpbesluit
109	Haringvliet	behoud	verbetering	uitbreiding	A	ontwerpbesluit
111	Hollands Diep	behoud	behoud	uitbreiding	A[b]	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	uitbreiding	A	ontwerpbesluit
113	Voordelta	behoud	behoud	uitbreiding	A	aanwijzingsbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	behoud	behoud	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
150	Roerdal	behoud	verbetering	uitbreiding	A	ontwerpbesluit
163	Vlakte van de Raan	behoud	behoud	uitbreiding	C	conform ontwerp

[22] In de tabellen en toelichtende tekst van Bijlage B.2 en B.3 van deze nota van toelichting wordt steeds gerefereerd aan Natura 2000-gebied Noordzeekustzone (007). In die gevallen dat in de toelichtende tekst alleen "Noordzeekustzone (007)" of "Noordzeekustzone" vermeld wordt, dus zonder aparte vermelding van "Noordzeekustzone II", betreft het telkens het uitgebreide Natura 2000-gebied.

(a) Voor trekvissen kan de som van de relatieve bijdragen boven de 100% uitkomen, omdat voor deze soorten alle gebieden in een trekroute van even groot belang zijn. Klassen zijn slechts globaal geduid (A > 15%, B = 2-15% en C < 2%) vanwege beperkte monitoringsgegevens.

(b) De relatieve bijdrage geldt voor het Natura 2000-gebied als geheel, dus voor het Habitatrichtlijngedeelte en het Vogelrichtlijngedeelte gecombineerd.

De landelijke staat van instandhouding van de zeeprik is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als "matig ongunstig"[23]. De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De doelstelling van de gebieden Waddenzee (001), Noordzeekustzone (007)[24], Haringvliet (109), Hollands Diep (111), Biesbosch (112), Voordelta (113), Westerschelde & Saeftinghe (122), Roerdal (150) en Vlakte van de Raan (163) wijkt op het aspect omvang leefgebied af van de landelijke doelstelling. Reden hiervoor is dat het leefgebied voor de soort in die gebieden niet kan worden uitgebreid. De doelstelling van de gebieden Waddenzee, Noordzeekustzone, Hollands Diep, Biesbosch, Voordelta, Westerschelde & Saeftinghe en Vlakte van de Raan wijkt op het aspect kwaliteit leefgebied af van de landelijke doelstelling. De landelijk matig ongunstige staat van instandhouding op dit aspect wordt niet veroorzaakt door deze gebieden.

[23] De beschreven staat van instandhouding wijkt af van de staat van instandhouding zoals gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006). Zie het Natura 2000 profielendocument (2008) voor een nadere uitleg.
[24] In de tabellen en toelichtende tekst van Bijlage B.2 en B.3 van deze nota van toelichting wordt steeds gerefereerd aan Natura 2000-gebied Noordzeekustzone (007). In die gevallen dat in de toelichtende tekst alleen "Noordzeekustzone (007)" of "Noordzeekustzone" vermeld wordt, dus zonder aparte vermelding van "Noordzeekustzone II", betreft het telkens het uitgebreide Natura 2000-gebied.

H1099 – Rivierprik Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied ten behoeve van uitbreiding populatie						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Relatieve bijdrage[a]**	**Besluit**
001	Waddenzee	behoud	behoud	uitbreiding	B	aanwijzingsbesluit
007	Noordzeekustzone	behoud	behoud	uitbreiding	B	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	uitbreiding	A	ontwerpbesluit
067	Gelderse Poort	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	A	ontwerpbesluit
068	Uiterwaarden Waal	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	A[b]	ontwerpbesluit
109	Haringvliet	behoud	verbetering	uitbreiding	A	ontwerpbesluit
111	Hollands Diep	behoud	behoud	uitbreiding	A[b]	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	uitbreiding	A	ontwerpbesluit
113	Voordelta	behoud	behoud	uitbreiding	B	aanwijzingsbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	behoud	behoud	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
150	Roerdal	behoud	verbetering	behoud	B	ontwerpbesluit
152	Grensmaas	behoud	behoud	uitbreiding	B	ontwerpbesluit
163	Vlakte van de Raan	behoud	behoud	uitbreiding	C	conform ontwerp

(a) Voor trekvissen kan de som van de relatieve bijdragen boven de 100% uitkomen, omdat voor deze soorten alle gebieden in een trekroute van even groot belang zijn. Klassen zijn slechts globaal geduid (A > 15%, B = 2-15% en C < 2%) vanwege beperkte monitoringsgegevens.

(b) De relatieve bijdrage geldt voor het Natura 2000-gebied als geheel, dus voor het Habitatrichtlijngedeelte en het Vogelrichtlijngedeelte gecombineerd.

De landelijke staat van instandhouding van de rivierprik is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als “matig ongunstig”. De landelijke doelstelling sluit hierop aan. De doelstellingen van de gebieden

Waddenzee (001), Noordzeekustzone (007)[25], Drentsche Aa-gebied (025), Hollands Diep (111), Biesbosch (112), Voordelta (113), Westerschelde & Saeftinghe (122), Grensmaas (152) en Vlakte van de Raan (163) wijken op de aspecten omvang en kwaliteit leefgebied af van de landelijke doelstelling, omdat de landelijke matig ongunstige staat van instandhouding van de soort niet wordt veroorzaakt in deze gebieden. Door behoud van het leefgebied en het nemen van maatregelen elders wordt in deze gebieden uitbreiding van de populatie beoogd. In de gebieden Haringvliet (109) en Roerdal (150) is uitbreiding van het leefgebied ook niet aan de orde, maar is wel kwaliteitsverbetering van het leefgebied ten doel gesteld.

H1103 – Fint **Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied ten behoeve van uitbreiding populatie**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Relatieve bijdrage[a]**	**Besluit**
001	Waddenzee	behoud	behoud	uitbreiding	A	aanwijzingsbesluit
007	Noordzeekustzone	behoud	behoud	uitbreiding	B	aanwijzingsbesluit
109	Haringvliet	behoud	verbetering	uitbreiding	A	ontwerpbesluit
111	Hollands Diep	behoud	behoud	uitbreiding	B[b]	ontwerpbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	uitbreiding	A	ontwerpbesluit
113	Voordelta	behoud	behoud	uitbreiding	A	aanwijzingsbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	behoud	behoud	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
163	Vlakte van de Raan	behoud	behoud	uitbreiding	C	conform ontwerp

(a) Voor trekvissen kan de som van de relatieve bijdragen boven de 100% uitkomen, omdat voor deze soorten alle gebieden in een trekroute van even groot belang zijn. Klassen zijn slechts globaal geduid (A > 15%, B = 2-15% en C < 2%) vanwege beperkte monitoringsgegevens.

(b) De relatieve bijdrage geldt voor het Natura 2000-gebied als geheel, dus voor het Habitatrichtlijngedeelte en het Vogelrichtlijngedeelte gecombineerd.

[25] In de tabellen en toelichtende tekst van Bijlage B.2 en B.3 van deze nota van toelichting wordt steeds gerefereerd aan Natura 2000-gebied Noordzeekustzone (007). In die gevallen dat in de toelichtende tekst alleen "Noordzeekustzone (007)" of "Noordzeekustzone" vermeld wordt, dus zonder aparte vermelding van "Noordzeekustzone II", betreft het telkens het uitgebreide Natura 2000-gebied.

De landelijke staat van instandhouding van de fint is op de aspecten populatie en leefgebied beoordeeld als “zeer ongunstig”. Op het aspect leefgebied wijkt de landelijke doelstelling hiervan af. Oorzaak van de “zeer ongunstige” staat van instandhouding zijn verminderde migratiemogelijkheden. Landelijk is uitbreiding van de populatie ten doel gesteld. Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied heeft voornamelijk betrekking op het passeerbaar maken van de barrières naar de grote rivieren vanuit zee, met name in het Haringvliet (109). Hierdoor zal naar verwachting ook de populatie in achterliggende gebieden naar verwachting uitbreiden.

H1351 – Bruinvis **Landelijke doelstelling: behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
007	Noordzeekustzone	behoud	verbetering	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
163	Vlakte van de Raan	behoud	verbetering	behoud	C	aanwijzingsbesluit
164	Doggersbank	behoud	behoud	behoud	B1	in voorbereiding
165	Klaverbank	behoud	behoud	behoud	B1	in voorbereiding

De landelijke staat van instandhouding van de bruinvis is beoordeeld als “matig ongunstig”[26]. In het Natura 2000 doelendocument (2006)[27] is de landelijke doelstelling “behoud verspreiding, omvang en behoud kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie” opgenomen. Deze landelijke doelstelling is voor het aspect kwaliteit gewijzigd in een verbeteropgave vanwege de landelijk voor dit aspect als “matig ongunstig” beoordeelde staat van instandhouding. De oorzaken van de matig ongunstige staat van instandhouding kunnen op basis van de beschikbare informatie niet worden gekoppeld aan de afzonderlijke gebieden. De doelstelling voor de gebieden Noordzeekustzone (007) en Vlakte van de Raan (163) sluiten aan bij deze landelijke doelstelling. Gericht op het voorkomen van de achteruitgang is voor de gebieden Doggersbank (164) en Klaverbank (165) behoud tot doel gesteld. Met deze benadering wordt een landelijk gunstige staat van instandhouding van het leefgebied nagestreefd op een haalbare en betaalbare manier.

Op basis van beschikbare informatie met betrekking tot de specifieke ecologische functie voor de bruinvis kan geen onderscheid gemaakt worden ten aanzien van het belang van de afzonderlijke gebieden enerzijds en de

[26] De beschreven staat van instandhouding wijkt af van de staat van instandhouding zoals gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006) en Natura 2000 profielendocument (2008). Zie het profiel voor Habitatrichtlijnsoort bruinvis (2010) voor een nadere uitleg.
[27] Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 doelendocument. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

rest van de Noordzee anderzijds. Bescherming van de sterk mobiele soort in een specifiek gebied is daarom niet geëigend, maar moet aansluiten bij de relevante ecologische schaal van het voorkomen van de populatie bruinvissen (het zuidelijke deel van de Noordzee). Bescherming van de soort en realisatie van de doelstelling wordt bereikt door de uitvoering van het Bruinvisbeschermingsplan[28].

H1364 – Grijze zeehond **Landelijke doelstelling: behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
001	Waddenzee	behoud	behoud	behoud	A3	aanwijzingsbesluit
007	Noordzeekustzone	behoud	behoud	behoud	B1-B2	aanwijzingsbesluit
113	Voordelta	behoud	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
163	Vlakte van de Raan	behoud	behoud	behoud	C	conform ontwerp
164	Doggersbank	behoud	behoud	behoud	C	
165	Klaverbank	behoud	behoud	behoud	C	

De landelijke staat van instandhouding van de grijze zeehond is op het aspect populatie beoordeeld als “gunstig”. Op het aspect leefgebied is de staat van instandhouding beoordeeld als “matig ongunstig”, omdat veel ligplaatsen door verstoring ongeschikt zijn. Grijze zeehonden moeten daarom, voor het werpen van jongen, zandbanken opzoeken die regelmatig overspoeld worden. Hierdoor treedt frequent sterfte van jongen op. Het is onduidelijk of het huidige leefgebied geschikt genoeg is voor een duurzame populatie zonder immigratie. Naast de Waddenzee (001) is de Noordzeekustzone (007)[29] het belangrijkste gebied voor de grijze zeehond in Nederland. Het gebied heeft, met name in de winter, een belangrijke foerageerfunctie. Gelet op de recente toename van de soort, wordt een behoudsdoelstelling voorlopig voldoende geacht. De gebiedsdoelstellingen sluiten hierop aan. Voor de gebieden in de Exclusieve Economische Zone (EEZ), Doggersbank (164) en Klaverbank (165), moet het volgende opgemerkt worden: op basis van beschikbare informatie over de ecologische functie van deze gebieden voor de grijze zeehond kan geen onderscheid gemaakt worden ten aanzien van het belang van de afzonderlijke gebieden enerzijds en de rest van de EEZ

[28] Camphuysen, C.J. & M.L. Siemensma, 2011. Conservation plan for the Harbour Porpoise *Phocoena phocoena* in The Netherlands: towards a favourable conservation status. NIOZ Report 2011-07, Royal Netherlands Institute for Sea Research, Texel.
[29] In de tabellen en toelichtende tekst van Bijlage B.2 en B.3 van deze nota van toelichting wordt steeds gerefereerd aan Natura 2000-gebied Noordzeekustzone (007). In die gevallen dat in de toelichtende tekst alleen “Noordzeekustzone (007)” of “Noordzeekustzone” vermeld wordt, dus zonder aparte vermelding van “Noordzeekustzone II”, betreft het telkens het uitgebreide Natura 2000-gebied.

anderzijds. Hetzelfde is van toepassing voor de Vlakte van de Raan, dat mogelijk als foerageergebied dient voor dieren die zich in de nabije omgeving voortplanten of door het gebied trekken.

In die Natura 2000-gebieden waar droogvallende zandplaten en of embryonale duinen (rust- en voortplantingsgebied) aanwezig zijn, kunnen gebiedsspecifieke maatregelen gericht op de verstoring een bijdrage leveren aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstelling. Voor mariene gebieden waar deze ligplaatsen niet zijn, zijn generieke maatregelen met betrekking tot verstorende activiteiten meer geëigend.

H1365 – Gewone zeehond **Landelijke doelstelling: behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied ten behoeve van uitbreiding populatie**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
001	Waddenzee	behoud	behoud	uitbreiding	A3	aanwijzingsbesluit
007	Noordzeekustzone	behoud	behoud	behoud	B1-B2	aanwijzingsbesluit
113	Voordelta	behoud	verbetering	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
118	Oosterschelde	behoud	verbetering	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	behoud	verbetering	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
163	Vlakte van de Raan	behoud	behoud	behoud	C	conform ontwerp
164	Doggersbank	behoud	behoud	behoud	C	
165	Klaverbank	behoud	behoud	behoud	C	

De gewone zeehond verkeert landelijk in een gunstige staat van instandhouding. De landelijke doelstelling wijkt hiervan af[30], ten behoeve van herstel van de populatie na recente afname (door virussen), vooral in het Deltagebied. Zuid-West Nederland herbergt geen levensvatbare populatie. De oorzaak hiervan is een te laag geboortecijfer in het Deltagebied, waardoor de kleine populatie zichzelf niet in stand kan houden. In het Deltagebied wordt gestreefd naar een regionale populatie van ten minste 200 exemplaren, waarbij de Voordelta (113) de grootste bijdrage levert. Om dit doel te bereiken zal in de gebieden Voordelta, Oosterschelde (118) en Westerschelde & Saeftinghe (122) het areaal aan onverstoord gebied moeten toenemen zodat deze gebieden meer geschikt worden voor voortplanting. Voor de voortplanting zijn

[30] Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Voordelta (Stcrt. 2008, 41).

ongestoorde, permanent of bijna altijd droogvallende platen noodzakelijk. In de Vlakte van de Raan (163), welke mogelijk als foerageergebied dient voor de dieren die elders in het Deltagebied van rustgebieden gebruik maken of door het gebied trekken, zijn droogvallende platen afwezig. In dit gebied wordt daarom afgeweken van de landelijke doelstelling en is behoud tot doel gesteld.

Ook in de Noordzeekustzone (007)[31], Doggersbank (164) en Klaverbank (165) wordt van de landelijke doelstelling afgeweken en is geen verbetering van de kwaliteit van het leefgebied en uitbreiding van de populatie ten doel gesteld. Het overgrote deel van de populatie bevindt zich in de Waddenzee (001). In de Waddenzee zijn de ligplaatsen goed beschermd, vooral tijdens zoog- en paringstijd. Met behoud van het huidige leefgebied wordt in dit gebied uitbreiding van de populatie ten doel gesteld. De populatie neemt de laatste decennia gestaag toe en het verspreidingsgebied is stabiel. De gestage groei van de populatie zal de komende jaren naar verwachting doorzetten, mits virussen uitblijven. Ook in de Noordzeekustzone, welke met name een foerageerfunctie voor de populatie uit de Waddenzee kent, gaat het goed met de soort.

Op basis van de meest recente gegevens kan geen onderscheid gemaakt worden tussen specifieke ecologische functies van de gebieden Doggersbank en Klaverbank enerzijds en de gehele Noordzee anderzijds. In deze gebieden wordt daarom behoud ten doel gesteld.

[31] In de tabellen en toelichtende tekst van Bijlage B.2 en B.3 van deze nota van toelichting wordt steeds gerefereerd aan Natura 2000-gebied Noordzeekustzone (007). In die gevallen dat in de toelichtende tekst alleen "Noordzeekustzone (007)" of "Noordzeekustzone" vermeld wordt, dus zonder aparte vermelding van "Noordzeekustzone II", betreft het telkens het uitgebreide Natura 2000-gebied.

Bijlage Gebiedsbegrenzingen

LEGENDA: **Artikel**	**Noemer** **Indicatief/exact** **GIO-id**[32]
1, eerste lid	Habitatrichtlijngebied Vlakte van de Raan Exact /join/id/regdata/mnre1153/2026/N2000_VlakteVanDeRaan_HR/nld@2026-06-30
2, tweede lid	Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan Exact /join/id/regdata/mnre1153/2026/N2000_VlakteVanDeRaan_N2000/nld@2026-06-30

Toelichting bij het wijzigingsbesluit

1. De correctie van de begrenzing

Dit besluit voorziet in een rectificatie van de genoemde coördinaten en oppervlakte van het Habitatrichtlijngebied Vlakte van de Raan en het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan.

Met dit besluit wordt de begrenzing van het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan volgens het besluit van 27 oktober 2010 (kenmerk PDN/2010-327|163 Vlakte van de Raan) op de volgende punten gerectificeerd:

- De begrenzing van het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan sluit naadloos aan op de landsgrens met België, zoals in het aanwijzingsbesluit staat en op de kaart is te zien. De oorspronkelijke coördinaten vertoonden een kleine afwijking, waardoor er onbedoeld ruimte tussen of overlap met de landsgrens ontstond. Om dit te herstellen, worden er coördinaten aangepast.
- De oppervlakte is opnieuw berekend in het Europese coördinatenstelsel (ETRS89).

Daarnaast zijn, naast de coördinaten van de hoekpunten van het gebied, ook tussenpunten op de grens van het gebied opgenomen. Dit is gedaan op basis van advies van het Kadaster en de Dienst der Hydrografie (Koninklijke Marine). Deze extra punten wijzigen niks aan de begrenzing of oppervlakte van het gebied, maar zorgen voor een meer nauwkeurige en eenduidige grens. Bij het tonen van een lange lijn op basis van twee coördinaten op de kaart, ontstaat namelijk een onbedoelde lichte kromming, wat voorkomen wordt door het opnemen van deze tussenpunten.

[32] Het GML-bestand voor de werkingsgebieden is via Internet raadpleegbaar door de URL https://identifier.officielebekendmakingen.nl voor /join/.. te zetten (bijvoorbeeld https://identifier.officielebekendmakingen.nl/join/id/regdata/mnre1034/2019/or_waterkwaliteit/nld@2019-11-01).

2. Vaststelling nieuwe tekst

Dit besluit betreft de vaststelling van een nieuwe tekst van het geldende aanwijzingsbesluit voor het Habitatrichtlijngebied Vlakte van de Raan en het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan, maar nu gepubliceerd met behulp van de nieuwe digitale standaard voor officiële publicaties: de Standaard Officiële Publicaties (STOP). De vaststelling van de geconsolideerde tekst is enkel een redactionele aanpassing en brengt geen wijziging met enig rechtsgevolg met zich ten opzichte van het oorspronkelijke besluit. De reden voor de vaststelling van deze nieuwe tekst van het geldende aanwijzingsbesluit is, dat in het kader van de Omgevingswet wordt overgegaan op nieuwe digitale standaarden voor de vormgeving van besluiten.

3. Procedure

Op de voorbereiding van dit besluit is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht op grond van artikel 16.25a van de Omgevingswet niet van toepassing, omdat de wijzigingen van ondergeschikte aard zijn. Het betreft geen wijzigingen die leiden tot een andere inhoudelijke reikwijdte dan het geldende aanwijzingsbesluit voor dit gebied: de begrenzing sluit naadloos aan op de landsgrenzen, en er is geen sprake van wijzigingen van instandhoudingsdoelstellingen. De tekst betreft een redactionele aanpassing met daarbij een wijziging in de coördinaten.

Eventueel bezwaar kan alleen betrekking hebben op de wijziging van de coördinaten van de begrenzing en niet op de vaststelling van de geconsolideerde tekst, omdat die vaststelling alleen redactionele aanpassingen met zich brengt die geen zelfstandige rechtsgevolgen hebben ten opzichte van het geldende besluit. Belanghebbenden die bezwaar tegen de wijziging van de coördinaten hebben of die van mening zijn dat er bij de vaststelling van de geconsolideerde tekst wel sprake is van relevante wijzigingen en nieuwe rechtsgevolgen, kunnen evenwel met een bezwaarschrift eventuele bedenkingen tegen het besluit naar voren brengen en de beslissing op het bezwaarschrift in een beroepsprocedure door de bestuursrechter laten toetsen.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

Namens deze,

De directeur Visserij en Grote Wateren, drs. P.P. Mertens

Plaats: ’s-Gravenhage

Datum: